

§ SỰ THÀNH LẬP VÀ ĐẶC ĐIỂM KHỚP CÁN BỘ RĂNG SỬA

NGND, GS BS Hoàng Tử Hùng
tuhung.hoang@gmail.com
Website: www.hoangtuhung.com

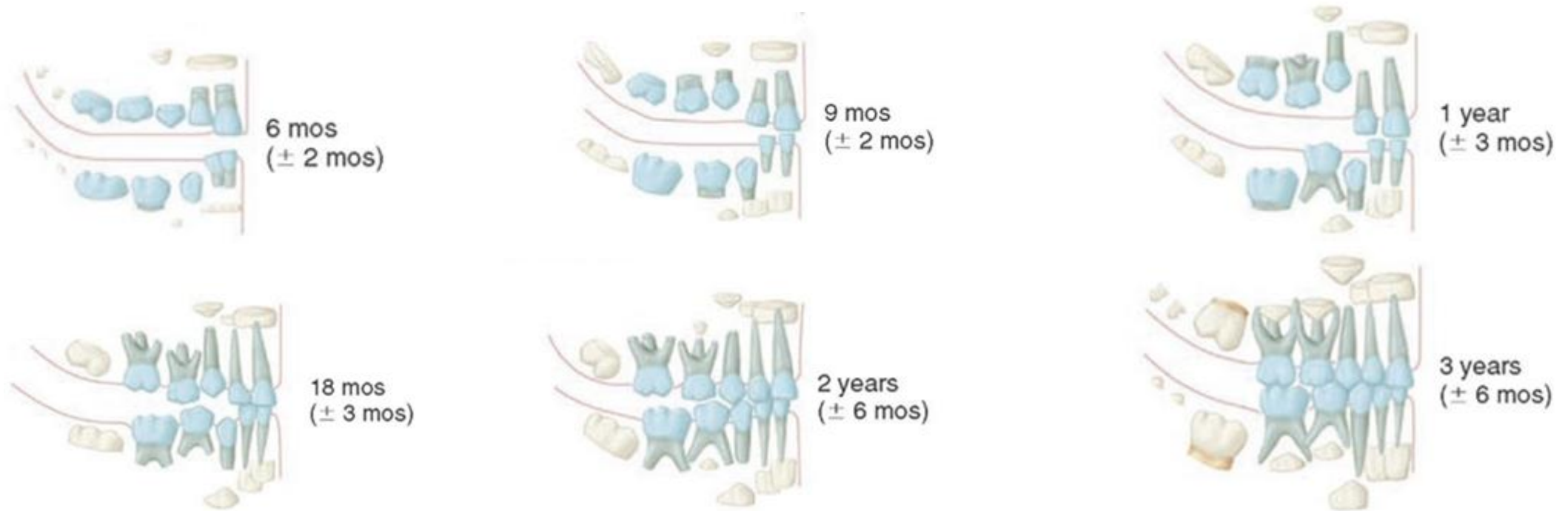
MỤC TIÊU

1. Trình bày được quá trình thành lập khớp cắn bộ răng sữa trong mối liên hệ với sự mọc răng và phát triển của xương hàm.
2. Nêu được đặc điểm về mối liên hệ giữa các răng trên cung răng sữa và sự ăn khớp giữa hai cung răng sữa.
3. Thảo luận được đặc điểm sự thay đổi trong quá trình tồn tại của bộ răng sữa và những yếu tố ảnh hưởng.

1. SỰ HÌNH THÀNH BỘ RĂNG SỮA VÀ THÀNH LẬP KHỚP CẮN

1.1. Hình thành bộ răng sữa

Nhắc lại trình tự mọc răng



Răng cuối cùng đi vào ăn khớp nhau của bộ răng sữa là răng cối sữa II.

Khe hở linh trưởng ở phía gần răng nanh trên và phía xa răng nanh dưới

1.2. Sự phát triển của xương hàm

Để có đủ khoảng trống cho các răng sữa mọc: xương hàm trên và dưới tăng trưởng về kích thước theo mọi hướng, đặc biệt là theo chiều ngang:

- Hàm trên chủ yếu do sự tăng trưởng ở đường khớp giữa khẩu cái

Kích thước tương đối của xương hàm dưới

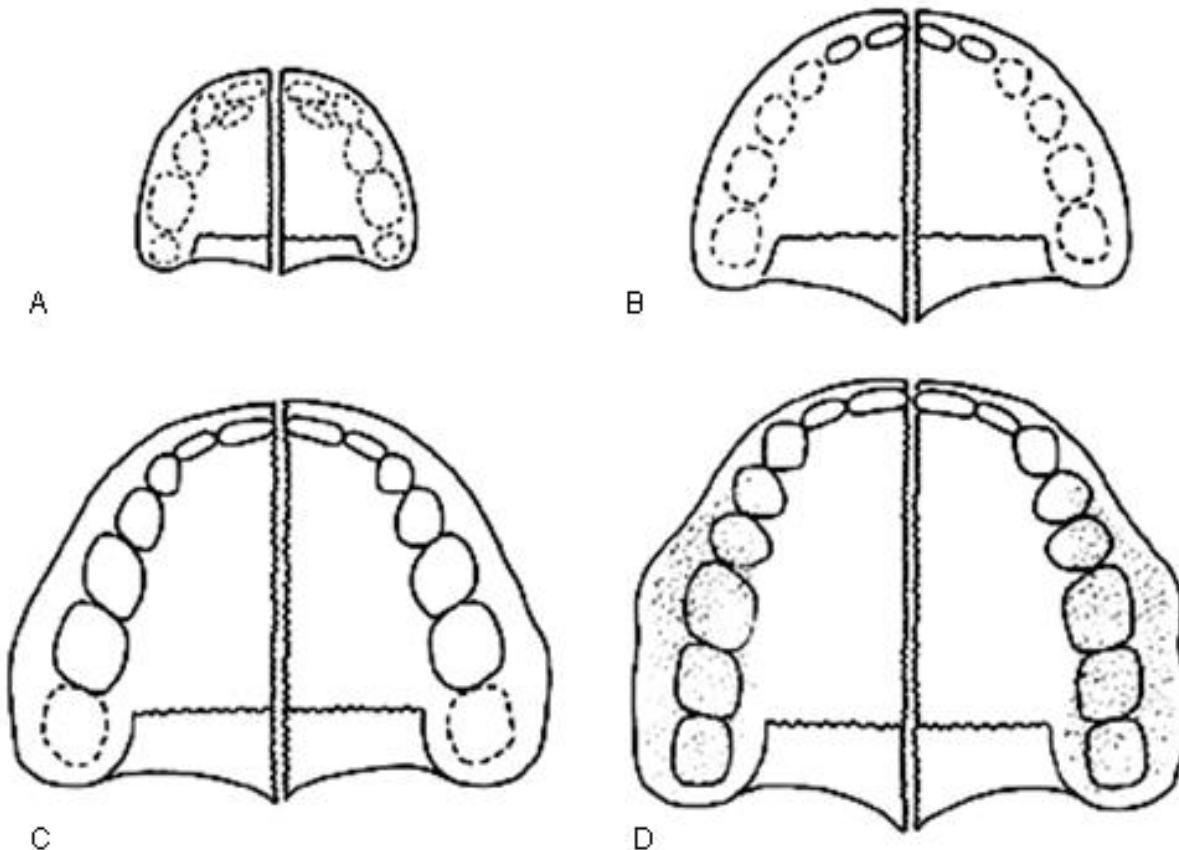
A-Khi mới sinh, có các mầm răng bên trong.

B-12 tháng tuổi,

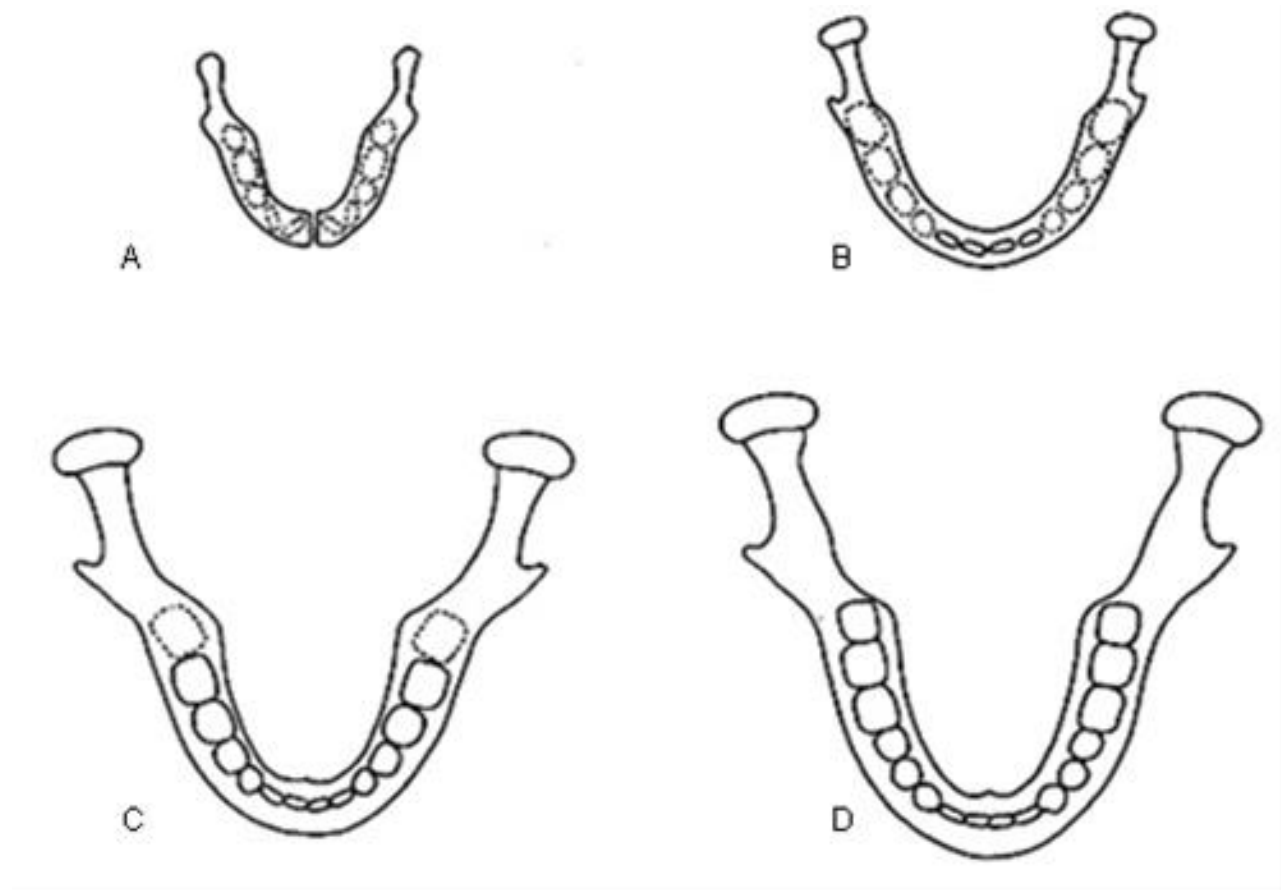
C-10 tuổi,

D-Kích thước ở người trưởng thành.

Theo chiều trước-sau: tạo xương ở vùng lồi củ.
Theo chiều ngang: đường khớp giữa khẩu cái, đắp thêm xương mặt ngoài.



1.2. Sự phát triển của xương hàm (tiếp)



Kích thước tương đối của xương hàm dưới

A - Khi mới sinh,

B - Khoảng 12 tháng tuổi,

C - Lúc 10 tuổi,

D - Xương hàm dưới ở người trưởng thành

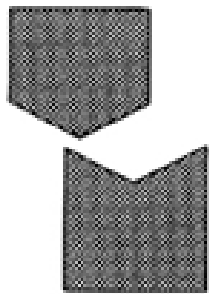
1.3. Sự thành lập khớp cắn bộ răng sữa

Sự ăn khớp và lồng múi các răng cối sữa I là một sự kiện quan trọng:

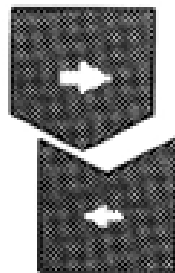
- ✓ lần đầu tiên diễn ra sự lồng múi giữa các răng và
- ✓ chiều cao khớp cắn (kích thước dọc) được xác lập (tháng thứ 15 – 16)

Sau khi có tiếp xúc đầu tiên, các răng cối sữa I có sự dịch chuyển: thay đổi vị trí theo chiều ngoài trong và gần xa trong quá trình mọc để đạt được sự lồng múi sau cùng, các răng trên dịch chuyển nhiều hơn răng dưới

Trong đa số trường hợp, múi gần-trong của răng cối sữa I trên sẽ tiếp xúc tại một vị trí nào đó với sườn nghiêng của trũng răng cối sữa I dưới. Trũng này có chức năng như một cái phễu để múi trong răng cối sữa I trên đặt vào và thiết lập sự ăn khớp đúng (cơ chế nón-phễu).



Răng cối dưới có tác dụng như một cái phễu hướng dẫn sự dịch chuyển của răng cối sữa trên



Sự dịch chuyển của răng cối sữa nhiều hơn răng cối sữa dưới



Sự ăn khớp được thiết lập

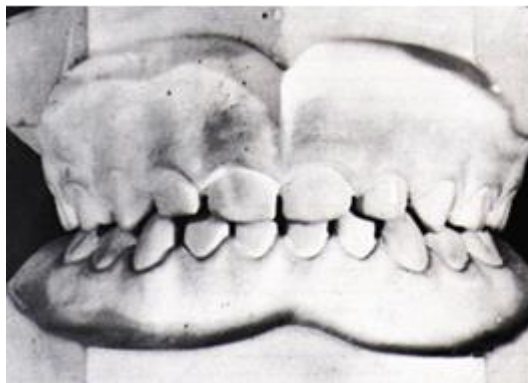


Không có sự dịch chuyển răng

2. ĐẶC ĐIỂM KHỚP CĂN BỘ RĂNG SỮA

2.1. Quan hệ giữa các răng của hai cung hàm bốn đặc điểm của “khớp cắn lý tưởng” bộ răng sữa:

- (1) Có khe hở giữa các răng cửa sữa.
- (2) Có khe hở linh trưởng (ở phía gần răng nanh trên và phía xa răng nanh dưới), răng nanh hàm dưới liên hệ với khe hở linh trưởng hàm trên.
- (3) Các răng cửa sữa có trục gần như thẳng đứng, răng cửa dưới chạm vào cingulum của răng cửa trên (răng cửa trên phủ dọc và phủ ngang răng cửa dưới).
- (4) Mặt xa các răng cối sữa II hàm trên và hàm dưới nằm trên cùng một mặt phẳng.



Nghiên cứu trên bộ răng sữa trẻ 3 tuổi người Việt về khe hở cho thấy:

- Tỷ lệ cung răng có ít nhất một khe hở: 99,98%; chỉ có 0,02% hàm không có bất kỳ khe hở nào.
- Khe hở linh trưởng: 67% đến 81% ở cung răng dưới, 89% đến 97% ở cung răng trên.
- Khe hở răng trước: 96% đến 100% ở cung răng trên, 75% đến 77% ở cung răng dưới.
- Khe hở răng cối sữa chiếm tỷ lệ thấp: 4% đến 13% ở cung răng trên, 5% đến 11% ở cung răng dưới.

2.2. Đặc điểm sự ăn khớp lý tưởng của bộ răng sữa trong tư thế lồng múi

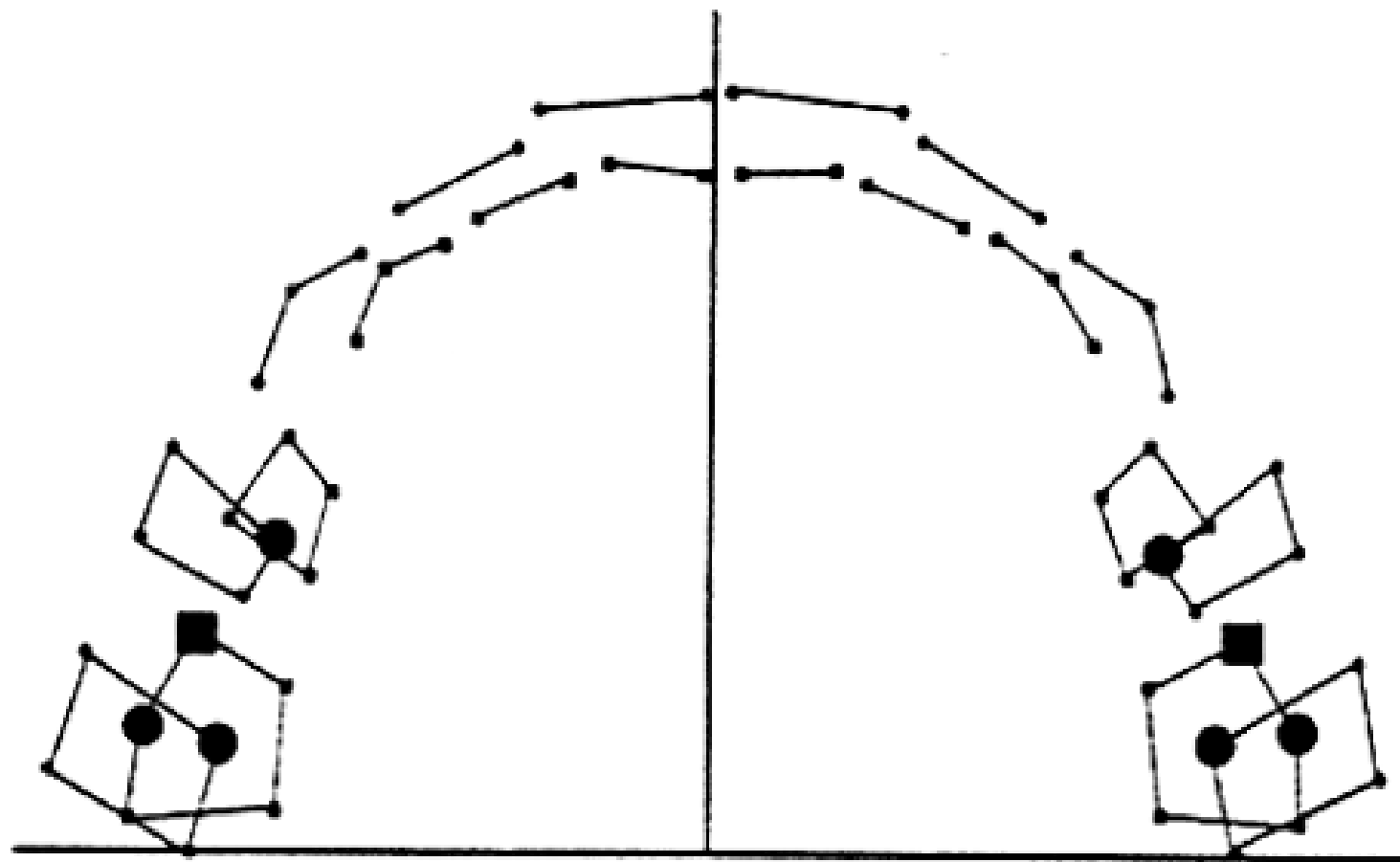
Xét tương quan giữa các múi chịu với trũng hoặc gờ bên răng đối diện, cho thấy ở khớp cắn lý tưởng, có ba kiểu liên hệ giữa múi với trũng và một liên hệ giữa múi với gờ bên.

Liên hệ múi - trũng:

- Múi gần – trong của răng cối sữa I hàm trên khớp với trũng giữa của răng cối sữa I hàm dưới.
- Múi xa – ngoài của răng cối sữa II hàm dưới khớp với trũng giữa của răng cối sữa II hàm trên.
- Múi gần – trong của răng cối sữa II hàm trên khớp với trũng giữa của răng cối sữa II hàm dưới.

Liên hệ múi - gờ bên:

- Múi gần – ngoài răng cối sữa II hàm dưới ăn khớp với vùng gờ bên của răng cối sữa I và II hàm trên.



●: Liên hệ múi –trũng

◆ Liên hệ múi-gờ bên

Về đường cong Spee ở bộ răng sữa:

Nghiên cứu dọc trên bộ răng sữa người Việt cho thấy:

Ở bộ răng sữa đường cong Spee là một đường cong lõm lên trên từ đỉnh múi răng nanh sữa đến đỉnh múi xa răng cối sữa II với nơi thấp nhất nằm ở múi xa ngoài răng cối sữa I.

Độ sâu trung bình và bán kính của đường cong Spee thay đổi theo tuổi:

	3 tuổi	5 tuổi
Độ sâu	1,105 mm	0,920 mm
Bán kính	55,924 mm	63,055 mm

Nguyễn Thị Kim Anh, Hoàng Tử Hùng : *Sự thay đổi của đường cong Spee trong giai đoạn bộ răng sữa ở trẻ em từ 3 đến 5 tuổi*, Tuyển tập công trình nghiên cứu khoa học Răng Hàm Mặt 2003, trang 58-67.

DECIDUOUS DENTITION

